

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdülhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil Kemalbay

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

AİHM “Devletin, tutuklu ve hükümlülerin sağlık hakkı yönünden cezaevlerinde tutulma şartlarında kaçınılmaz olan düzeyin ötesinde sıkıntı ve güçlüğü maruz bırakılmamaları, gerekli tıbbi desteği sağlayarak sağlık ve iyilik hallerinin muhafazasını temin etmekle yükümlü olduğunu” belirterek cezaevlerindeki mahpusların insana yaraşır yaşam haklarının devletin sorumluluğundadır demesine rağmen cezaevlerinde hak ihlalleri artarak devam etmektedir.

İnsan Hakları Derneği (İHD) Merkezi Hapishaneler Komisyonu'nun 2019 yılı Raporu doğrultusunda yapmış olduğu açıklamada; Türkiye’de hapishanelerde 458’i ağır olmak üzere toplam da 1334 hasta mahpusun bulunduğu, 2017 yılının başlarından 2019 Ağustos ayına kadar 39’u hasta tutuklu olmak üzere 73 kişinin cezaevlerinde yaşamlarını yitirdiği belirtilmiştir.

Cezaevlerinde mahpusların sağlığa erişim haklarının çeşitli yollarla ciddi boyutta ihlal edildiği, birçok hastanede mahpuslara kelepçeli muayene ve tedavi dayatıldığı İnsan Hakları Dernekleri’ne ulaşan mahpus mektupları ve mahpus aileleri tarafından basın açıklamaları yolu ile de kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

2017 Aralık ayı itibarı ile hasta tutuklu ve hükümlüler dört asker, bir komutan nezaretinde hastaneye götürülürken, ellerindeki kelepçe dışında bir kelepçeyle de bir askere kelepçelenerek çift kelepçe ile ve doktor muayenelerinde de kelepçe uygulamasının

katlanırsınız” şeklinde bir yaklaşım sergilendiği, ağır hasta birçok mahpusun tedavi görme haklarının bu şekilde bilinçli olarak engellendiği ve sağlık haklarının elinden alınması nedeniyle yaşanan birçok ölüm ve mağduriyet çeşitli basında yer almıştır.

Edirne F Tipi Kapalı Cezaevi’nde tutulan ve çift kelepçe dayatmasına karşı tedaviyi reddeden hasta tutuklu Zerdeşt Oduncu’nun annesi Selma Oduncu, oğlu ile yapmış olduğu görüşmede oğlunun sağlık durumunun giderek kötüleştiğini ve karaciğerinin iflas etmek üzere olduğunu, hastaneye götürüldükleri zaman işkencelere maruz kaldıklarını, doktorların hastalığının ölene kadar devam edeceğini, tuzsuz yemekler yemesi gerektiğini ve en ufak kilo artışında dahi vücudunun bunu kaldıramaz hale geldiğini ifade ettiğini basın aracılığı ile dile getirmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Zerdeşt Oduncu’nun tedavisi neden yapılmamakta, sağlıklı besin neden verilmemektedir?
- 2- Hasta tutuklu ve hükümlülerin hastane sevk ve muayenelerinin onur kırıcı bir davranış olan çift kelepçe takılarak yapılıyor olması Bakanlığınız bilgisi dahilinde midir?
- 3- Siyasi kimlikleri sebebiyle keyfi çift kelepçe uygulamasının bir işkence yöntemi olarak kullanıldığı, tutuklu ve hükümlüleri siyasi kimliklerinden soyundurma hedefi ile çift kelepçe takıldığı, kabul etmeyen mahpusları tedavi hakkı yakılarak göz göre ölüme terk edildiği konusundaki iddialar doğru mudur? Doğru ise; yasalarla, ahlakla, vicdanla bağdaşmayan bu yaptırımlara karşı bakanlığınızca nasıl bir işlem yapılacaktır?
- 4- Çift kelepçe uygulaması genel bir uygulama mıdır yoksa keyfi bir uygulama mıdır?
- 5- Cezaevlerinde gerekli sağlık hizmetinin sunulması, yaşam hakkının ihlal edilmemesine ve daha fazla ölümlerin gerçekleşmemesine yönelik olarak Bakanlığınızın düzenleyici ve önleyici bir çalışması var mıdır?
- 6- Hayati tehlikesi olduğu ve cezaevinde kalamaz raporu Adli Tıp Kurumu tarafından verilmesine rağmen halen cezaevinde tutulan tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır?
- 7- Tek başına yaşamını idame ettiremeyeceği sağlık raporu ile tespit edilen hasta tutuklu ve hükümlülerin tahliye edilmiyor olmasının gerekçesi nedir?
- 8- Hasta tutuklu ve hükümlülerin çift kelepçe ve kötü muameleyle itiraz etmeleri nedeniyle cezaevleri idaresince disiplin cezası veriliyor olması Bakanlığınız bilgisi dahilinde midir?
- 9- Cezaevlerinde daha fazla ölümlerin gerçekleşmemesi için hasta tutuklu ve hükümlülerin tahliye edilmesi ile ilgili Bakanlığınızın yürütmüş olduğu herhangi bir çalışma var mıdır?